

Handelshøyskolen BI

MAN 51861 Juss for ledere

Term paper 60% - R

Predefinert informasjon

Startdato:	13-09-2021 09:00	Termin:	202210
Sluttdato:	23-05-2022 12:00	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	P		
Flowkode:	202210 10086 IN02 R P		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Torbjørn Kjellesvik-Kristiansen

Informasjon fra deltaker

Tittel *:	Ansettelse skole
Navn på veileder *:	Anette Hemmingby

**Inneholder besvarelsen
konfidensielt
materiale?:** Nei

**Kan besvarelsen
offentliggjøres?:** Ja

Gruppe

Gruppenavn: (Anonymisert)
Gruppenummer: 30
**Andre medlemmer i
gruppen:** Deltakeren har innlevert i en enkeltmannsgruppe

NB! Dette er kun en veiledende mal,
som kan benyttes til både papir- og digitale innleveringer DigiEx & WISEflow.
Studenten(e) skal forholde seg til oppgavesidens instruksjoner.

Digital innlevering?

DigiEx: du kan ikke skrive i toppmargen

(DigiEx vil overskrive denne og erstatte med eksamenskode og id-nummer)

Prosjektoppgave
ved Handelshøyskolen BI

- Tittel på oppgaven -

Juss for skoleledere

Utleveringsdato:
DD.MM.ÅÅÅÅ

Innleveringsdato:
DD.MM.ÅÅÅÅ

Stuedsted:
BI Stavanger

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	ii
Fremstilling av konfliktsituasjon	s. 1-6
Juridisk drøftelse	s. 6-13
Referanseliste:	s. 14

Sammendrag

Det skal ansettes ny kontaktlærer ved Lillevik skole. Rektor Peder Ås har et ønske om å ansette Marte Kirkerud som er nyutdannet, og har gjort en god jobb som ringevikar ved skolen de siste årene. Med tanke på antall søkere de siste årene er det svært overraskende at Ole Vold en erfaren lærer fra en nabokommune også står på søkerlisten.

Rektor Peder Ås vel å ansette Marte Kirkerud og spørsmåla som skal besvarast i den juridiske delen blir derfor om saksbehandlingsreglene er fulgt og om Marte Kirkerud er bedre kvalifisert.

Rektor Peder Ås er tydelig i forkant av intervju om at ansettelsen kun er en formalitet, og at det er Marte Kirkerud som vil bli ansatt. Inspektør Kari Holm er svært uenig i saksbehandlingen som bær preg av flere feil. Brudd på målet om rettferdigsaksbehandling var ikke til stede, forutinntatthet, samt at det i intervjuet ble spurt spørsmål som står i kontrast til arbeidsmiljøloven Kap 13-1 og Likestillings- og diskrimineringsloven § 30. Det ble også sådd tvil om Ole Volds personlige egnethet, uten at han fikk kontradiksjonsmulighet.

I spørsmålet om best kvalifisert ble det sådd tvil om Ole Volds personlige egnethet. Noe som ble vektlagt mer enn det faktum at Ole Vold både har like god formell kompetanse og mye mer praktisk erfaring. Begrunnelsen om at han ikke er personlig egnet fremstår i stor grad som personlige betraktninger fra rektors side, uten å ta hensyn til tidligere ledere, eller referanser.

Fremstilling av konfliktsituasjon

Lillevik skole er en mellomstor offentlig 1. – 10. skole som ligger idyllisk til i Lillevik, ei lita øy på Sørlandet. Lillevik er ett typisk pietistisk lokalsamfunn, der nærmest alle som bor er ivrige i den lokale menigheten. Peder Ås som er rektor ved skolen, og har vært tilsett siden han uteksaminerte fra lærerskolen for godt over 30 år siden, er i tillegg til å være rektor en ruvende skikkelse også i den lokale menigheten. Når det samlast til menighetsmøter, kaffe og sang på tirsdagskveldene, er det ikke sjelden Peder Ås er en av de som holder innlegg.

Lillevik skole har de siste årene hatt rundt 15 pedagoger ansatt, og det har ikke vært særlige utskiftninger i personalet, men til sommeren vil lektor Anne Hansen, gå av med pensjon. Anne Hansen har i de seneste årene fremstått noe lei, og i tillegg har hun hatt et relativt høyt sykefravær. I motsetning til tidligere år vet Peder Ås at det å få ansatt lærere til Lillevik, ikke er like enkelt som før. Det er svært få av de unge lokale som har valgt en lærerutdanning, og de som drar bort for å studere velger sjelden å komme tilbake etter endt studie. Når i tillegg den generelle tilflyttingen til øya er lav vises dette igjen på søknader til lærerstillinger ved skolen. Peder Ås har i flere år ønsket å få inn nye yngre lærerkrefter for å vitalisere skolen og arbeidsmiljøet.

Marte Kirkerud er således et hederlig unntak fra reglen. Hun går nå det 5. året på lærerutdanning i Kristiansand, og har valgt å bruke de dagene det ikke er obligatorisk oppmøte på studiet til å reise hjem til Lillevik for å ta vikartimer. Hun har vært veldig tydelig overfor Peder Ås at hun etter endt studier vil flytte «hjem» til Lillevik for å jobbe ved skolen hun selv gikk på som barn. Marte Kirkerud som er troende er i Lillevik også viden kjent for sangstemmen sin. Stemmen bruker hun ofte til å fremføre salmer i den lokale menigheten. Peder Ås og Marte Kirkerud har derfor kjent hverandre i flere år. I tillegg til at de begge tilhører den samme menigheten, var Peder Ås også hennes kontaktlærer ved Lillevik da hun selv gikk der som elev.

Når Peder Ås vet at det til sommeren åpner seg en mulighet til å lyse ut en lærerstilling ved skolen til neste år, har han allerede bestemt seg for at han ønsker

å ansette Marte Kirkerud. Hun har gjennom jobben som ringevikar vist seg som en god klasseleder. Hun klarer å bygge gode relasjoner til elevene og hun samarbeider godt med det øvrige personalet.

Kari Holm er undervisningsinspektør ved Lillevik skole. Hun er i motsetning til de aller fleste ansatte verken opprinnelig fra Lillevik, og ei heller medlem i den lokale menigheten. Kari Holms mann har en kamerat ved navn Ole Vold som de begge studerte sammen med for mange år siden. Ole Vold er utdannet lektor med opprykk, og har i mange år jobbet som lærer ved en barneskole et annet sted på Sørlandet. Kari Holm og Ole Vold var også i en periode kollegaer ved en annen skole. Ole Vold har nettopp vært igjennom en opprivende skilsmisse, og ettersom han har voksne barn som er flyttet hjemmefra føler han at han ville kunne hatt godt av en «ny start» et annet sted. Dette fortalte han Kari Holm da de nettopp var på vinterferie sammen. Kari Holm som er undervisningsinspektør visste i likhet med Peder Ås at det vil være en ledig stilling som lærer ved Lillevik til neste skoleår. Undervisningsinspektøren bad derfor Ole Vold om å følge med på eventuelle utlysninger.

En fredags morgen i slutten av mars kaller Peder Ås inn tillitsvalgt ved skolen og Marte Kirkerud som er i Lillevik for å ta vikartimer. Han er svært oppildnet da han sier at de på mandag lyser ut en lærerstilling ved skolen til neste år, og han påpeker at nå som Marte Kirkerud snart er ferdig med studiene vil hun stå først i køen om hun velger å søke. Han peker videre på at Marte Kirkerud er godt likt blant både voksne og barn ved skolen. Når hun i tillegg bidrar så mye i den lokale menigheten så er det ingen som vil kunne stille opp mot hennes søknad. Marte Kirkerud blir selvsagt svært glad for å høre dette, og bekrefter at hun er klar for å begynne i jobb så lenge eksamensresultatene går slik hun håper på.

Ved lunsjpausen denne fredagen sitter undervisningsinspektør Kari Holm, tillitsvalgt Hans Tastad og lektor Anne Hansen på sitt faste bord og spiser lunsj og prater sammen. Hans Tastad forteller at han er svært glad for at ledelsen allerede har funnet en erstatter for Anne Hansen som skal gå av med pensjon etter dette skoleåret. Kari Holm setter nesten maten i halsen når hun hører dette. Hun blir rystet over å høre at Peder Ås uten å ha diskutert utlysningen sammen med henne

har lovet Marte Kirkerud stillingen. Kari Holm gir derfor Hans Tastad beskjed om at Marte Kirkerud for øyeblikket verken er kvalifisert, og at hun heller ikke har noen erfaring å skilte med. I følge henne er ikke dette den riktige måten å gå frem på ved en ansettelse. Hun ber Hans Tastad som tillitsvalgt holde et godt øye med den videre prosessen, da det svært gjerne kan dukke opp søkere som stiller sterkere både formelt og erfaringsmessig.

Noen dager senere legger rektor Peder Ås ut en utlysning til ny kontaktlærer ved Lillevik. I søknadsteksten vektlegges personlig egnethet stor plass. Det kommer blant annet frem et ønske om oppdatert kunnskap fra lærerskolen, som kan være med på å fornye og videreutvikle skolens praksis, samt gode samarbeidsevner og evnen til å ha god klasseledelse.

En mandag noen uker senere da utlysningsfristen er gått ut, kaller rektor Peder Ås inn tillitsvalgt Hans Tastad og undervisningsinspektør Kari Holm på sitt kontor. Han kan fortelle at det kun er 2 søkere til stillingen som kontaktlærer ved skolen. Den ene er en mann som heter Ole Vold og den andre er Marte Kirkerud. Peder Ås starter med å si at han er svært skeptisk til at en så voksen mann som Ole Vold, som har jobbet mange år ved en skole i en annen kommune velger å søke seg bort. Han mistenker at dette kun kan skyldes en pågående konflikt, eventuelt at han har fått en § 9A-5 sak rettet mot seg ved sin forrige arbeidsplass. I tillegg har han vært i kontakt med skoleeier Lars Holm som kunne berette at han også nylig hadde vært gjennom en skilsmisse. Peder Ås informerte Kari Holm og Hans Tastad om at i denne ansettelse, ville intervjuet kun være en formalitet. Det var i følge Peder Ås selvsagt at Marte Kirkerud var den som ville være best egnet som ny lærer ved skolen.

Kari Holm ble rasende da hun hørte Peder Ås sin utgreiing. Hun gav tydelig beskjed om at Ole Vold både hadde lengre utdanning og vesentlig lengre ansiennitet enn Marte Kirkerud. I tillegg var en skilsmisse og uberettigete antagelser om hvorfor han søkte seg til en annen kommune ingen grunn til å sette spørsmålstegn ved søkerens egnethet for jobben. Tillitsvalgt Hans Tastad var ikke vant med konflikter, ei heller særlig godt disponert til å takle dem. Han var derfor forsiktig i sine uttalelser, men måtte si at et intervju uten forutinntatthet hadde

begge søkerne krav på. Peder Ås som ikke hadde sett for seg at dette skulle være en betent sak overhode, skjønnte at her måtte han roe ned gemyttene. Han valgte derfor å lytte til Kari og Hans og konkluderte med at begge søkerne skulle kalles inn til intervju. Her skulle det kjøres en grundig, korrekt og rettferdig ansettelse.

Noen dager før intervjuet satt Peder Ås og åt lunsjen sin. Han satt som vanlig ved sitt faste bord sammen med 4 andre som han også vanket i menigheten med. Han la merke til at Hans Tastad satt alene ved sitt bord, ettersom både Kari Holm og Anne Hansen var syke denne dagen. Han valgte derfor å flytte seg bort til Hans Tastad for å høre om han visste om det gikk fint med Kari Holm. Han lurte også på om Kari og Hans følte seg hørt angående intervjuet og ansettelsesprosessen. Hans Tastad som kjente Kari Holm godt sa at Kari nok ble lei seg da hun fikk inntrykk av at ansettelsen allerede var gjort på bakrommet, spesielt ettersom Ole Vold, den andre søkeren, var en god venn av hennes mann. Hans Tastad kjente i det han sa det, at han nok hadde sagt for mye. Han var ikke kjent med om Kari Holm hadde informert om sitt kjennskap til Ole Vold.

Noen dager etter ble intervjuene gjennomført. Tilstede var rektor Peder Ås, undervisningsinspektør Kari Holm og Tillitsvalgt ved skolen Hans Tastad. Begge kandidatene virket å ha et brennende ønske om å jobbe med barn, men Marte Kirkerud fremstod som mer usikker på hvordan hun ville løse enkelte av problemstillingene hun fikk fremsatt. Ole Vold som allerede hadde over 30 år bak kateteret, svarte derimot svært godt for seg. Peder Ås som ledet intervjuet spurte også om kandidatene hadde egne interesser, og om de var med i idrettslag, korps, menighet eller lignende. Marte Kirkerud som var ung, og fremdeles ikke verken gift, samboer eller hadde barn, hadde mye tid og kunne svare bekræftende på at hun var aktiv både i menighet og idrettslag. Ole Vold som de senere årene hadde hatt mer enn nok med en tøff skilsmisse kunne fortelle at han ikke var spesielt aktiv på fritiden. Han hadde derimot fulgt sine nå voksne barn godt opp i idrettslaget da de var små. Menighetsarbeid hadde aldri vært særlig aktuelt da han ikke var religiøs. Tillitsvalgt Hans Tastad hadde selv ingen spørsmål til kandidatene, og hadde heller ikke innvendinger mot noen av spørsmålene som ble stilt i intervjuene.

Etter intervjuene samlet Peder Ås, Hans Tastad og Kari Holm seg for å diskutere kandidatene. Peder Ås startet med å si at det var to flotte kandidater, men at Marte Kirkerud fremstod som mer vital og frisk. Hun ville nok i større grad klare belastningen det er å stå i et klasserom foran 15 elever. I tillegg visste han at personalet som helhet var godt fornøyd med den jobben hun hadde gjort som vikar de siste årene. Kari Holm på sin side påpekte at det helt klart virket som om det var Ole Vold som hadde kunnet svare best på de spørsmålene som konkret gikk på utførelsen av jobben. I tillegg hadde han både hadde mer formell kompetanse og erfaring. Peder Ås reagerte ved å beskyldte Kari Holm for å være farget av sitt nære vennskap til Ole Vold. Hun burde egentlig være forsiktig med å uttale seg, da hun mest sannsynlig var inhabil i denne ansettelsesprosessen. Kari Holm reagerte på sin side med å beskyldte Peder Ås for å være inhabil i en ansettelsesprosess med Marte Kirkerud som en av søkerne. Hun mente også at bildet Peder Ås tegnet av Marte Kirkerud ikke samsvarte med den opplevelsen hun hadde som undervisningsinspektør. Tillitsvalgt Hans Tastad ble redd for at Kari Holm skulle forstå at det var han som hadde gjort Peder Ås oppmerksom på deres relasjon. Han prøvde etter beste evne å holde seg så nøytral som mulig i diskusjonen.

Etter noen dager valgte Peder Ås og ta en telefon til Marte Kirkerud for å fortelle at hun ville bli tilbudt stillingen ved skolen fra neste skoleår av. Han begrunnet avgjørelsen med hennes personlige egnethet. Skolen hadde behov for å få inn nye tanker fra lærerutdanningen, og Marte Kirkerud hadde gjennom de siste årene som ringevikar vist at hun både klarte å bygge gode relasjoner til elevene, samt at hun samarbeidet godt med de andre ansatte ved skolen. Han sendte også en e-post til Ole Vold og takket for at han hadde vist interesse, men at det i denne omgang ikke var han som fikk jobben. Han fikk også beskjed om at han var hjertelig velkommen til å søke på ny ved en senere anledning. Ole Vold som hadde fått tilsendt søkerlisten fra skoleeier Lars Holm, var svært lite fornøyd med ikke å få jobben. Han konkluderte selv med at han hadde mer formell kompetanse og at han hadde mye lengre ansiennitet enn den andre søkeren. Gjennom over 30 år i skolen, kunne han ikke forstå at også hans personlige egenskaper burde vært godt dokumentert gjennom referanser fra blant annet Kari Holm. Han tok derfor kontakt med tillitsvalgt Hans Tastad for å klage på ansettelsen.

Spørsmålene jeg vil ha svar på i den videre juridiske drøftelsen er 1. Er saksbehandlingsreglene fulgt i ansettelsen av kontaktlærer ved Lillevik skole?
2. Har rektor Peder Ås juridisk grunnlag for å vurdere Marte Kirkerud som bedre kvalifisert?

Juridisk drøftelse

I min juridiske drøftelse vil jeg først besvare spørsmål 1, om saksbehandlingsreglene er fulgt? Etterpå vil besvare spørsmål 2, om det er juridisk grunnlag for å vurdere Marte Kirkerud som best kvalifisert?

For å besvare om saksbehandlingsreglene er fulgt tenker jeg å begynne med målsetningen for god saksbehandling jf, forelesningsnotat BI, Stavanger Juss for skoleledere v/ Anette Hemmingby (13.09.2021).

1. *Å få en materielt riktig avgjørelse*
2. *Effektiv saksbehandling*
3. *Rettferdig saksbehandling*
4. *Vurdere andre alternativer.*

Når det gjelder å få en materielt riktig avgjørelse vil det bli besvart senere i oppgaven, mens effektiv saksbehandling er det ikke stilt spørsmål ved i denne ansettelsen. At det ikke ble vurdert andre alternativer i denne ansettelsen virker også uproblematisk da det allerede er 2 kvalifiserte søkere. Muligheten virker heller ikke å være til stede da rektor Peder Ås opplever å ha gode indikasjoner på at det ikke vil være mange søkere på denne stillingen. Det kommer også frem at det å få kvalifiserte søkere til Lillevik har vært en utfordring de senere årene. Når det gjelder rettferdig saksbehandling er det et punkt jeg tenker det er naturlig å stille spørsmålstegn ved. Rektor ved skolen oppmuntret Marte om å søke på stillingen. Han gav også tydelige signaler til tillitsvalgt, inspektør og Marte om at ansettelsen kun var en formalitet i forkant av intervjuet. Rektor har også tidligere vært Martes kontaktlærer og de tilhører den samme menigheten. Spørsmålet om habilitet kommer derfor inn her, dette vil også gjelde inspektør Kari Holm overfor Ole Vold.

Når habilitetsprinsippet skal vurderes i en ansettelsesprosess ser en til Forvaltningslovens regler om habilitet. I forvaltningsloven – fvl kap. 2 § 6 kommer det frem at *En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak a) når han selv er part i saken b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken c) når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part d) når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte e) når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for 1. et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, eller 2. et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken. Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part. Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan. Ugildhetsreglene får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at tjenestemannens tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt og verken offentlige eller private interesser tilsier at han viker sete. Rekkevidden av annet og fjerde ledd kan fastlegges nærmere ved forskrifter som gis av Kongen.*

Det at mennesker fra et lite tettsted har kjennskap til hverandre gjennom idrettslag, menigheter eller lignende er noe som er vanskelig å unngå på mindre steder. At slik kjennskap skal gi grunn til at noen skal vurderes som inhabil i intervju eller tilsettingsprosesser, vil gjøre det svært vanskelig å gjennomføre ansettelser mange steder i Norge. Peder Ås sin relasjon til Marte Kirkerud er at han tidligere har vært hennes kontaktlærer i grunnskolen, og han er rektor ved skolen hvor hun har jobbet som ringevikar. I tillegg har han kjennskap til henne

gjennom å være medlem i samme menighet. Som rektor ved en liten lokal skole vil en måtte regne med å få søkere som tidligere har vært elever ved skolen.

Med bakgrunn i dette tenker jeg at Peder Ås ikke har grunn til å vurdere seg selv som inhabil overfor Marte Kirkerud. Samtidig fremkommer det grunn til å sette spørsmålstegn ved hans opptreden og profesjonelle skjønn i forkant av intervjuet. I likhet med Peder Ås tenker jeg at Kari Holm burde vist bedre skjønn i forkant av intervjuet, og ha informert rektor Peder Ås om hennes kjennskap til Ole Vold. Likeledes som i Peder Ås sitt tilfelle tenker jeg likevel at Kari Holm sin relasjon til Ole Vold ikke er grunn nok til at hun skal vurderes inhabil i intervju og ansettelses-prosessen. I ei lita bygd i utkant Norge må en regne med at «alle kjenner alle».

Ut i fra dette lovverket kan det vanskelig juridisk forstås som at verken rektor Peder Ås eller undervisningsundersøkningsinspektør Kari Holm har grunn til å vurderes som inhabil i ansettelsesprosessen.

Det er i utgangspunktet vid ramme for hva slags opplysninger som kan etterspørres i selve ansettelsesprosessen. Opplysninger som faller utenfor denne rammen jf, aml. Kap 13-1 Forbud mot diskriminering *1) Direkte og indirekte diskriminering på grunn av politisk syn, medlemskap i arbeidstakerorganisasjon eller alder er forbudt. 2) Trakasering og instruks om å diskriminere personer grunner nevnt i første ledd anses som diskriminering. 3) Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder tilsvarende ved diskriminering av arbeidstaker som arbeider deltid eller er midlertidig ansatt. 4) Ved diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon i forbindelse med fødsel og adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk gjelder likestillings- og diskrimineringsloven.* Ut i fra aml kap 13-1 hadde ikke Peder Ås i følge loven anledning til å spørre Ole Vold om han tilhørte en menighet. Det samme ser vi tydelig i Likestillings- og diskrimineringsloven § 30. Forbud mot innhenting av opplysninger i ansettelsesprosesser. *Arbeidsgiver må ikke i ansettelsesprosessen, herunder intervju eller på annen måte, innhente opplysninger om en søkers a) graviditet, adopsjon eller planer om å få barn b) religion eller livssyn.*

Når en ellers godt kvalifisert søker diskvalifiseres for en stilling på grunn av personlige egenskaper, kreves at egnethetsvurderingen bygger på en forsvarlig utredning, jf. Forvaltningsloven § 17. Da Ole Vold ikke ble ansatt fremstår det som at dette i all hovedsak skyldes hans personlige egnethet. Et viktig prinsipp for korrekt saksbehandling er at en tar hensyn til kontradiksjonsprinsippet. Rektor Peder Ås uttalte til inspektør og tillitsvalgt at en § 9A-5 sak kunne være grunnen til at Ole søkte seg til jobb i ny kommune. Han leflet også indirekte med tanken om at Ole ikke hadde arbeidskapasitet ettersom han ikke var aktiv i idrettslag, menighet eller andre fritidssysler. Jf. SOM-2017-3094 *Kontradiksjonsprinsippet er nært forbundet med kravet til sakens opplysning, og innebærer at søkerne gis mulighet til å bli kjent med premissene for vedtaket og eventuelt ta til motmæle.* Det kommer ikke frem om Ole Vold ble gjort oppmerksom på Peder Ås sine innvendinger mot ham, og fikk derfor heller aldri anledning til å komme med en kontradiksjon.

Det fremkommer av saksfremleggelsen at rektor ved Lillevik skole, Peder Ås opplever å ha gode indikasjoner på at det vil være få søkere til stillingen som lærer ved skolen. Han føler selv han har god kjennskap til Marte Kirkerud sin kompetanse, og han har gjennom samtaler med henne også kjennskap til at hun ønsker jobben som lyses ut. Jeg tenker derfor at det vil være i skolens interesse at han som rektor oppmuntrer Marte Kirkerud til å søke på stillingen. At han likevel går så langt som å love henne jobben, før utlysningen er lagt ut, er derimot verken noe jeg tenker han bør gjøre, eller noe jeg tror han har anledning til. At Peder Ås virker lemfeldig både med tanke på hvem som har innsyn i ansettelsen og lovverket knyttet til ansettelser fremkommer i samtaler med Kari Holm, Marte Kirkerud og Hans Tastad. Dette gir grobunn for at de opplever hans rolle i ansettelsen både uryddig og uprofesjonell. I stedet for å legge sin profesjonelle vurdering til grunn fremstår han farget av sine personlige meninger. Jeg mener således at Peder Ås ville ha kommet bedre ut om han ikke blandet formell kompetanse og erfaring sammen med menighetsarbeid. Han burde heller aldri ha gitt uttrykk for at dette var en prosess som på forhånd var avgjort, og at et intervju kun var en hindring for å gjøre en ansettelse som i realiteten allerede var bestemt.

Saksbehandlingen i ansettelsen av ny kontaktlærer ved Lillevik skole har enkelte svakheter. Målet om rettferdigsaksbehandling var ikke til stede da rektor informerte tillitsvalgt og inspektør om at et intervju kun var en formalitet. I selve intervjuene ble søkere spurt om de var tilknyttet en menighet noe som står i kontrast til aml. Kap 13-1 Forbud mot diskriminering og § 30 i Likestillings- og diskrimineringsloven. Det ble også sådd tvil om Ole Volds personlige egnethet, uten at han verken ble informert om at dette var en grunn, og i så måte aldri fikk kontradiksjonsmulighet.

Er det så juridisk grunnlag for å vurdere Marte Kirkerud som best kvalifisert? Når ansettelser skal gjøres i offentlig sektor gjelder kvalifikasjonsprinsippet. Den beste søkeren skal ansettes, jf. Statsansattloven § 3 og opplæringsloven § 10-5. I statsansattloven § 3 kommer det frem at 1) Den best kvalifiserte søkeren skal ansettes eller utnevnes i ledig stilling eller embete, med mindre det er gjort unntak i lov eller forskrift. 2) Ved vurdering av hvem som er best kvalifisert, skal det legges vekt på utdanning, erfaring og personlig egnethet, sammenholdt med kvalifikasjonskravene som er fastslått i utlysningen. Jf. Opplæringsloven § 10-5. *Når ein må velje mellom fleire søkjarar til den same stillinga, skal det leggjast vekt på utdanning og praksis, kva undervisningsbehov tilsetjinga skal ta sikte på å dekkje, og kor kvalifisert søkjaren elles er for stillinga.*

Slik jeg tolker loven opp mot den aktuelle ansettelsen er både Marte og Ole kvalifisert gjennom utdanningen de har. Når det gjeld praksiserfaring, vil ikke det at Marte har jobbet som ufaglært ringevikar i noen år kunne sidestilles med den erfaringen Ole har gjennom rundt 30 år i tilsvarende stilling. Når de gjeld hvor kvalifiserte søkerne ellers er for stillingen, kan jeg ikke se at Ole på noen måte skulle kunne vurderes som personlig uegnet for jobben. Det kommer ikke frem at noen har vært misfornøyd med jobben han har utført, og i tillegg er undervisningsinspektør Kari Holm villig til å gi han gode skussmål.

Lærerstudenter og fremtidige søkere til lærerstillinger fra bygda vil ha interesse av å tjene penger, og erverve relevant yrkeskompetanse. Fra skolens perspektiv er dette en fin måte å rekruttere gode kandidater, samtidig som en vil kunne være med å utvikle studenter til gode fremtidige kollegaer. At skolen bruker ringevikarer som er i et utdanningsløp er også i elevenes interesse da en kan

argumentere med at lærerstudenter nok vil ha bedre forutsetninger for å gjøre en god jobb enn tilfeldige ringevikarer uten skolefaglig utdanning.

Har Peder Ås juridisk grunnlag for å kunne si at Marte Kirkerud er bedre kvalifisert til stillingen ved å begrunne dette i personlig egnethet? Er personlig egnethet grunn nok til å forbigå Ole Volds erfaring og formelle kompetanse? Når det gjelder vurderingen om best kvalifisert for stillingen fremkommer det av saksfremleggelsen at Ole Vold har lang erfaring som lektor ved en annen skole, i motsetning til Marte Kirkerud som er nyutdannet og har kun fungert som ringevikar i perioden hun har studert. I tillegg er Ole Vold utdannet lektor med opprykk og har således en bredere utdanning enn Marte Kirkerud. Det kommer likevel ikke frem noe om fagkombinasjoner i deres utdanning, og det virker tilsynelatende som dette ikke er noe rektor Peder Ås virker å vektlegge. Jeg tenker derfor at en må kunne trekke slutningen at de begge har en fagkombinasjon som er tilstrekkelig god nok for at de begge vurderes gode nok for jobben.

Peder Ås velger allerede før et intervju å så tvil om Ole Vold sin personlige egnethet basert på rykter eller i bestefall personlige antagelser. Det fremkommer ingenting i saksfremleggelsen som indikerer at Ole Vold ikke skal være personlig egnet for jobben. Tvert i mot har en tidligere kollega og studievenn, Kari Holm, vært tydelig om at hun mener at Ole Vold vil være et godt valg som ny lærer på skolen.

Det at Marte Kirkerud er brukt som ringevikar ved skolen i flere år mens hun studerte, vil ha gitt både rektor og undervisningsinspektør rikelig med anledning til å vurdere henne egnethet. Det fremkommer ikke at verken Kari Holm eller Peder Ås har hatt innvendinger mot den jobben hun har gjort. En vil kunne anta at de ser seg fornøyde med jobben hun har gjort. At Peder Ås også har vært tydelig på at Marte Kirkerud virker å være en som klarer å bygge gode relasjoner til elevene vil være en egenskap som er helt sentral i yrkesutførelsen. Likeledes har han sett at Marte Kirkerud oppleves som en ansatt kollegaer opplever er enkel og god å samarbeide med.

I spørsmålet om personlig egnethet har Peder Ås, i likhet som i med spørsmålet om habilitet vist dårlig skjønn. Argumentasjonen om at Marte Kirkerud fremstår som frisk og vital fordi hun er aktiv både i idrettslag og den lokale menigheten gir like lite grunnlag for å konkludere med egnetheten som Ole Vold sitt fravær av deltagelse i tilsvarende fritidsaktiviteter.

I ansettelser i offentlig sektor jf. Statsansattloven § 3 kvalifikasjonsprinsippet 1) *Den best kvalifiserte søkeren skal ansettes eller utnevnes i ledig stilling eller embete, med mindre det er gjort unntak i lov eller forskrift.* 2) *utgangspunktet kan arbeidsgiver bestemme hvem som skal ansettes.* Selv om Ole Vold trumfer Marte Kirkerud sin erfaring, mente Peder Ås at han i kraft av styringsretten vil kunne begrunne ansettelsen av Marte Kirkerud med at de stiller relativt likt i form av formell kompetanse, og at han gjennom sin rolle som rektor har informasjon nok til å kunne trekke frem hennes personlige egnethet for stillingen. I utlysningen kom det også frem at de vektla personlig egnethet stor plass. Det kommer blant annet frem et ønske om oppdatert kunnskap fra lærerskolen, som kan være med på å fornye og videreutvikle skolens praksis, samt gode samarbeidsevner og evnen til å ha god klasseledelse. Alt dette er egenskaper Marte Kirkerud i hadde fremvist i løpet av flere år som ringevikar ved skolen.

Jf. Hr-2016-2229-a kom HR frem til *at gjelder spørsmålet om opplæringslova §10-6, jf. § 10-1, åpner for midlertidig ansettelse av søkere uten den formelle kompetanse som er krevet for lærere, når det også er søkere som oppfyller kompetansekrava.* Saken viser tydelig at personlig egnethet tillegges stor vekt.

Overnevnte sak er likevel ikke lik som denne, da begge søkerne er formelt kvalifisert. Jeg mener at ansettelsen av Marte Kirkerud mest sansynlig ikke ville seg stått seg i en rettssak. Dette begrunner jeg i at Saksbehandlingen i ansettelsen av ny kontaktlærer ved Lillevik skole har enkelte svakheter. Målet om rettferdigsaksbehandling var ikke til stede da rektor informerte tillitsvalgt og inspektør om at et intervju kun var en formalitet. I selve intervjuene ble søkere spurt om de var tilknyttet en menighet noe som står i kontrast til aml. Kap 13-1 Forbud mot diskriminering og § 30 i Ligestillings- og diskrimineringsloven. Det ble også sådd tvil om Ole Volds personlige egnethet. I tillegg er Ole Vold både

like godt kvalifisert når det gjeld formell utdanning, og mye mer relevant erfaring. Begrunnelsen om at han ikke er personlig egnet fremstår i stor grad som personlige betraktninger fra rektors side, uten å ta hensyn til tidligere ledere, eller referanser.

Referanseliste

Forvaltningsloven – Kap. 2 § 6

Arbeidsmiljøloven Kap 13-1

Forvaltningsloven § 17.

Opplæringsloven § **10-5.**

Statsansattloven § 3

Hr-2016-2229-a